

Medzitriedna spolupráca – spoločné čítanie

Miroslava Heribanová

Slovenské deti sú v čitateľskej gramotnosti jemne pod priemerom EÚ – riešením je nový projekt spoločné čítanie.

Waldorfská škola našla cestu ako to zmeniť. „Je dokázané, že človek sa najlepšie učí v spolupráci s niekým iným, najlepšie vekovo blízky. Preto medzi technikami efektívneho vyučovania nájdete také pojmy ako tútor alebo tandem, ktoré vyjadrujú spoluprácu žiakov pri nadobúdaní vedomostí a schopností. Spolupráca medzi triedami má hlbší rozmer. Zmazáva sa pocit izolovanosti jednotlivých žiakov v triedach, podstatne sa obohacuje možnosť tvoriť priateľstvá. Nezanedbateľná je aj podpora nadobúdania kognitívnych schopností. V každej triede sa nájdú lepší a slabší čitatelia, ktorí sa môžu skvelo navzájom podnietiť,“ hovorí o novej aktivite riaditeľka školy Slávka Šebová.

Ako prví začali čítať šiestaci spolu so štvrtákmi. Neskôr sa zapoja aj tretiaci s piatakmi. Ako spoločné čítanie funguje?

Raz do týždňa sa polovica šiesteho a štvrtého ročníka vymení. Lavice sa zaplnia zmiešanými dvojicami a trojicami. Veľkí šiestaci si text knižky, ktorú čítajú na pokračovanie (Narnia), prečítali vopred, preto, aby mohli “nalákať” svojich štvrtáčkových kamarátov na to, o čo v tomto úseku pôjde. Potom sa pustia do čítania. Niektoré dvojice ten istý text čítajú viackrát, najmä preto, aby si mohli štvrtáci lepšie osvojiť techniku čítania. Na záver býva diskusia o tom, ako sa im čítalo, čo by ešte potrebovali zmeniť, a pravdaže sa treba aj pochváliť, koľko sa im podarilo prečítať. „Tento projekt sme paradoxne nezačali kvôli mladším žiakom. A naozaj sa naša hypotéza potvrdila. Šiestaci sa veľmi snažia byť perfektní pri vedení svojich mladších kamarátov.

Hoci spočiatku mali námietky a obavy, pri práci by ste nič také nevideli. Sú trpezliví a často aj iniciatívne navrhujú zmeny, keď sa im zdá, že niečo by mohlo ísť inak. U štvrtákov by ste vždy po čítaní počuli, ako sa im páči, že veľa prečítali. A aj najväčší výmyselníci majú pred svojimi staršími kamarátmi rešpekt. Technika, ktorou žiaci čítajú je diferencovaná podľa ich čitateľskej úrovne. Tí najslabší čitatelia majú prezentovaný rovnaký text 2x pred vlastným výkonom. Najskôr im číta text šiestak, potom spoločne a až na tretíkrát číta rovnaký úsek štvrták. Následne odpovedá na šiestakovu otázku z obsahu prečítaného textu. Stredná skupinka čitateľov vynecháva spoločné čítanie a najrýchlejší čítajú striedavo – raz šiestak a potom ďalší, nový úsek štvrták.“ Deti sa takto môžu navzájom učiť, spoznávať sa a podporovať.